

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 52/19

Møtedato: 29.05.2019

Dato: 09.05.2019

Arkivsaksnr: 2018/10136

Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2019-2021

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- [Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter](#) (internkontrollforskriften)
- [Regelsamling for UiB, Del 3.2.2. Ansvar og oppgaver i HMS-arbeidet](#)
- [Retningslinje for systematisk HMS-arbeid](#)
- [Retningslinje for årlig gjennomgang av det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet](#) (internkontroll)
- [Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2016-2018](#)
- AMU-sak 24/18, Utarbeidelse av ny HMS-handlingsplan (2018/101136)
- AMU-sak 21/19, Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2019-2021 (2018/101136)

Saken gjelder:

Forskrift for systematisk HMS-arbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) fastslår at virksomheten skal fastsette og dokumentere skriftlig mål og planer for helse, miljø og sikkerhet (§ 5). Gjeldende HMS-handlingsplan er for perioden 2016-2018 (vedtatt av universitetsstyret 11.02.16, sak 7/16). Forslag til ny plan for perioden 2019-2021 skal med dette behandles i universitetsstyret (vedlegg 1).

Bakgrunn:

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) vedtok 28.08.18 (sak 24/18) mandat og sammensetning av partsammensatt arbeidsgruppe for å utarbeide forslag til HMS-handlingsplan 2019-2021 i tråd med internkontrollforskriften. Prorektor Margareth Hagen har ledet gruppens arbeid. HR-avdelingen har ivaretatt sekretariatsfunksjonen. UiBs reviderte strategi «Kunnskap som former samfunnet» har gitt føringer i arbeidet. HMS-handlingsplan 2016-2018, andre styrende dokumenter, samt annen UiB HMS-dokumentasjon er tatt i bruk i arbeidet. AMU behandlet og sluttet seg til arbeidsgruppens forslag til HMS-handlingsplan 2019-2021 i møte 08.05.19 (sak 21/19).

Handlingsplanen inngår i universitetets systematiske HMS-arbeid (jf. Retningslinje for systematisk HMS-arbeid og Retningslinje for årlig gjennomgang av det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet (internkontroll)). Med utgangspunkt i årlig kartlegging og vurdering av risiko ved egen enhet og knyttet til overordnede HMS-mål og handlingsplaner, skal alle enheter utarbeide lokale HMS-mål og -handlingsplan med tiltak for å sikre at myndighetskrav og interne regler ivaretas. Universitetets HMS-handlingsplan skal realiseres gjennom lokale mål og handlingsplaner på fakultet, avdeling og instituttnivå.

Universitetsdirektøren sine kommentarer:

Forslag til HMS-handlingsplan synliggjør universitetets egenart og utfordringer og er tilpasset krav fra myndighetene. Det er lagt opp en kort innledende tekst, etter UiBs brosjyre-mal for handlingsplaner, som fremhever helse, miljø og sikkerhet som en felles oppgave for å systematisk sikre og utvikle et godt arbeidsmiljø ved UiB. Planen synliggjør deretter konkrete tiltak for å realisere tre HMS-mål, i form av innsatsområder med delmål og hovedaktiviteter, med intensjon om å være enkel og tilgjengelig for UiBs ledere og ansatte, samt et godt verktøy for å utarbeide lokale HMS-handlingsplaner i det systematiske HMS-arbeidet. HMS er et lederansvar på alle nivå, der grunnenhetene – linjelederne ved de lokale enhetene har ansvar for HMS-arbeidet innenfor eget ansvarsområde, mens sentraladministrative enheters ansvar i HMS-arbeidet er å tilrettelegge, rådgi og påse. Ansvarlig enhet for aktivitetene fremkommer i planen. Enkelte tiltak fra forrige plan videreføres og gjenspeiler HMS-utfordringer ved UiB som fortsatt er viktig å arbeide systematisk med, samtidig tydeliggjøres en videreutvikling av arbeidsmiljøarbeidet gjennom nye delmål og hovedaktiviteter. Styrende dokumenter som støtter HMS-målene fremkommer. Handlingsplanen vil bli oversatt til engelsk, publisert på universitetets nettsider, og informeres om i relevante fora.

Forslag til vedtak:

1. Universitetsstyret vedtar det fremlagte forslaget til Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2019-2021.
2. Universitetsstyret ber om å få status for oppfølging av planen gjennom HMS-årsrapportene.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

09.05.2019/Runa Jakhelln/Sonja Irene Dyrkorn (avd.dir.)

Vedlegg:

1. Forslag til Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2019-2021

Foto: Colourbox.com

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET Utkast 100519

HANDLINGSPLAN 2019 – 2021 // UNIVERSITETET I BERGEN

ET GODT ARBEIDSMILJØ FOR ALLE

Universitetet i Bergen skal ha en kultur for helse, miljø, sikkerhet og beredskap som er forebyggende og helsefremmende. Det betyr at UiB skal sikre:

- et fullt forsvarlig arbeids- og læringsmiljø på campus og på reise
- mangfold, åpenhet og inkludering
- funksjonelle og sikre bygninger og uteområder, utstyr og forskningsfartøy
- kontinuerlig og systematisk HMS-arbeid gjennom aktiv medvirkning fra ansatte, verneombud og ledere.

Dette innebærer at HMS på alle nivå skal være tydelig organisert og at arbeidsmiljøet skal kartlegges, risikovurderes og følges opp i tråd med myndighetskrav og interne regler.

HMS – en felles oppgave

Arbeidsmiljøet skapes i daglig samhandling og dialog. Alle ansatte og studenter har et ansvar for aktiv medvirkning. Ansatte og studenter skal ha nødvendig opplæring og tilstrekkelig kompetanse til å kunne håndtere HMS-utfordringer i egen arbeids- og studiesituasjon.

HMS er et lederansvar på alle nivå og er integrert i all ledelse. UiBs ledere skal ha kompetanse, trygghet og vilje til å prioritere HMS-arbeidet. Verneombudene har en tilsynsfunksjon og skal være samarbeidspartner for ledelsen. UiBs verneombud skal være godt kvalifiserte og sikres vilkår for å ivareta vervet.

Klare roller og ansvar med gjensidig forståelse og respekt for ulike funksjoner, forutsigbarhet, avklart ressursfordeling, samt tydelig organisering av arbeidet, er forutsetninger for å beholde og videreutvikle gode arbeids- og læringsmiljø. Universitetets ledere, verneombud, ansatte og studenter skal sammen bidra aktivt i arbeidsmiljøutviklingen ved UiB.

HMS-mål

Handlingsplanen for helse, miljø og sikkerhet er forankret i universitetets strategi 2019-2022 «Kunnskap som former samfunnet» og omfatter tre HMS-mål.

UiB skal kjennetegnes ved:

- A. Gode arbeidsfellesskap
- B. Trygge og funksjonelle arbeidsplasser
- C. God sikkerhetskultur og beredskap

Hvert HMS-mål er innsatsområder som konkretiseres gjennom delmål for perioden 2019–2021 og skal realiseres gjennom tiltak sentralt, lokalt gjennom lokale HMS-handlingsplaner på fakultet/avdeling og institutt/senter, og i ulike former for samspill mellom enheter og nivåer.

Følgende styrende UiB-dokumenter støtter i tillegg HMS-målene: Universitetets Beredskapsplan, Digitaliseringsstrategi, Handlingsplan for likestilling mellom kjønnene, Handlingsplan for mangfold og inkludering, IA-mål, Masterplan for areal, Personvernerklæring, Ruspolitikk, Styringssystem for informasjonssikkerhet. Arbeidsmiljøperspektiver knyttet til ytre miljø er ivaretatt i Handlingsplan for det ytre miljø. Studentene læringsmiljø blir særlig ivaretatt gjennom Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet.

HMS-handlingsplanen skal bidra til at alle som til enhver tid har arbeid ved UiB blir ivaretatt og ikke utsettes for negative belastninger som følge av sitt arbeid.

Innsatsområder for helse, miljø og sikkerhet for perioden 2019–2021

A. INNSATSOMRÅDE: GODE ARBEIDSFELLESSKAP		
UiB skal ha et sterkt og levende universitetsdemokrati og gode rutiner og kanaler for kommunikasjon for å sikre medvirkning. Raushet, åpenhet, mangfold og dialog skal prege våre arbeidsfelleskap internt og i samarbeid med omverden. Arbeidsmiljøet skal være stimulerende, inkluderende og helsefremmende, og den enkeltes integritet og verdighet skal ivaretas. UiB har en sterk internasjonal profil. Studenter og ansatte samarbeider med kollegaer fra hele verden. Dette krever god kompetanse om forhold som påvirker vårt arbeids- og læringsmiljø blant alle våre ansatte, studenter og ledere.		
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig
Delmål 1: UiB skal ha et godt arbeidsmiljø og fremme felles forståelse og samarbeid	Årlig kartlegging av psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø. Gjennomføre og følge opp ARK i hele virksomheten.	HR-avdelingen, Fakultet/avdeling, Institutt/senter
Delmål 2: UiB skal utvikle en organisasjonskultur som møter endring på en konstruktiv måte	Tydeliggjøre ansvar og roller i arbeidsmiljøarbeidet ved opplæring, informasjon og samarbeid, samt gjennomføre risikovurderinger og klargjøre målformuleringer ved endinger. Planlegge framtidige kompetansebehov bedre ved kartlegging og oppfølging. Gjennomføre opplæring i endringsledelse. Styrke ledernes og de ansattes kompetanse i å lede og delta i samhandling på tvers av organisasjonen.	HR-avdelingen, Fakultet/avdeling, Institutt/senter
Delmål 3: UiB skal ha god medarbeideroppfølging	Tilrettelegge, gjennomføre og følge opp årlige medarbeidersamtaler for alle ansatte, herunder tydeliggjøre lokal organisering og oppfølging av disse. Tydeliggjøre karriereutvikling for alle ansatte Styrke mottaket av nytilsatte. Styrke ledernes kompetanse i å lede mangfoldige og multikulturelle arbeidsmiljø.	HR-avdelingen, Fakultet/avdeling, Institutt/senter

B. INNSATSOMRÅDE: TRYGGE OG FUNKSJONELLE ARBEIDSPLASSE		
UiB har en stor og krevende bygningsmasse, bruken endres jevnlig, og det bygges nytt. Krav til god bygningsmessig standard, universell utforming, inneklima og ergonomi skal ivaretas. Vitenskapelig utstyr, forsknings- og utdanningsfasiliteter skal være trygge og funksjonelle. Nye lærings- og arbeidsformer, samt digitale arbeidsredskaper krever nye måter å organisere våre arbeidsplasser på.		
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig
Delmål 1: UiB skal sikre at arbeidsplasser og bygningsmassen UiB disponerer har et tilfredsstillende og forsvarlig arbeids- og læringsmiljø i samsvar med gjeldende lovverk.	Tydeliggjøre organisering, roller, ansvar og oppfølging av byggesaker og på arbeids- og studieplasser. Årlige HMS-runder, samt ved ombygginger. Iverksette et større løft for å oppgradere kritisk infrastruktur i gamle bygg til gjeldende HMS-krav, herunder krav til universell utforming.	Eiendomsavdelingen, HR-avdelingen, Fakultet/avdeling, Institutt/senter

	Samordne HMS-arbeidet med våre samarbeidspartnere for å sikre forsvarlig arbeidsmiljø innenfor områder hvor begge er lokalisert og/eller driver aktivitet.	
Delmål 2: UiB skal gjennom digitalisering bidra til moderne og effektive arbeidsmiljø	Gjennomføre arbeidsmiljørelaterte tiltak knyttet til digitalisering (funksjonelle it-verktøy, kompetanse, endring arbeidsprosesser, samarbeid o.l.). Systematisk informere, tilby og styrke lederes og ansattes digitale kompetanse med brukerorientert tilnærming. Ved innføring av IT-verktøy skal inkluderende arbeidsliv og HMS-aspekter vurderes og evalueres.	IT-avdelingen, HR-avdelingen, Eiedomsavdelingen, Fakultet/avdeling, Institutt/senter

C. INNSATSOMRÅDE: GOD SIKKERHETSKULTUR OG BEREDSKAP

UiBs arbeid med sikkerhet og beredskap skal være tuftet på blant annet forebyggende og systematisk HMS-arbeid, god kunnskap om risikoforhold og gode rutiner ved arbeid både på og utenfor campus. Dette skal bidra til å redusere konsekvensene av uønskede hendelser for å ivareta verdiene våre i det daglige arbeidet og i en ekstraordinær situasjon.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig
Delmål 1: UiB skal ha god HMS-risikoforståelse	Gjennomføre og ajourføre risikovurderinger og -analyser knyttet til HMS.	HR-avdelingen, Eiendomsavdelingen, Fakultet/avdeling, Institutt/senter
Delmål 2: UiB skal gjennomføre beredskapsøvelser	Øke frekvens på varsling- og beredskapsøvelser og vektlegge intern og eksterne samhandlingsøvelser.	Beredskapsledelsen, HR-avdelingen, Eiendomsavdelingen, Fakultet/avdeling, Institutt/senter
Delmål 3: UiB skal ha god beredskap på reiser	Etablere og styrke rutiner for ansattes sikkerhet på feltarbeid, tokt og reise, og følge dette opp.	HR-avdelingen, IT-avdelingen, Fakultet/avdeling, institutt/senter
Delmål 4: UiB skal sikre materielle og immaterielle verdier, som en del av sitt samfunnsansvar.	Sikre samlingene ved Universitetsbiblioteket og Universitetsmuseet og andre materielle verdier ved UiB. Gjennom god risikostyring sikre regulert tilgang, bruk, oppbevaring, og avhending av biologiske og kjemiske farekilder.	Eiendomsavdelingen, Fakultet/avdeling, Institutt/senter

Alle enheter skal årlig

- Gjennomføre HMS-kartlegginger, risikovurdere og prioritere tiltak
- Utarbeide eller revidere lokal HMS-handlingsplan knyttet til universitetets HMS-handlingsplan og gjennomføre tiltak
- Gjennomgå det systematiske HMS-arbeidet og rapportere i linjen (internkontroll)

Informasjon om HMS ved UiB

- Regelsamling for UiB: regler.app.uib.no
- HMS-portalen: uib.no/hms-portalen

